

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

[§. 4. De facilitate Scientiæ Asceticæ.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

dicens: Meliora sunt ubera tua vino, id est, amoris terrena consolationis terrena, quia uniusversalior afficiens totum hominem: intimior penetrans intima cordis: aurabilior, quam aeternum durat.

III. Neque obstat, quod per multas tribulationes pateat nos introire in regnum DEI; nam haec ipsae tribulationes in bonum & gaudium cooperantur diligentibus DEUM. praclare S. Bernardus in Ps. dum dicit: *Dua lectio amoris & dulcoris; o adesse, o abesse! primum ad maius meritum, secundum ad maius meritum. Praesentia inveniuntur sentia utilior. In praesentia delectatur anima cum DEO absentia delectatur DEVS in anima. Et hoc ipso etiam delectatur anima, utpote quae plus diligit DEUM, quae atque adeo magis de DEI, quam suo gaudet gaudio.* S. Augustinus, *anima animans, inquit, debet contineri in praesentia DEI, & habitare intra DEVM, sicut melleum mellis habitat apis, quae ita se includit, ut non nisi mel videat, gustet, & tangat; sic illa non aliud, nisi suavitatem aut in ipso DEO tanquam fonte, aut in Christi instillatam gustet; sive, sive, & bibe dulcedinis divinitatis inenarrabilem, immergere, & replere, adhaerere & frueri.*

IV. Audiat ergo Asceta Idiotam c. 17. dicentem: *dilectio, benignissime Domine IESV Christe, qui es misericors, & via rectissima veniendi ad te; nec opus est aliter, sed solum amore & dilectione. Via rectissima absque labore brevis absque torio, via plana absque tumulto, via sine quo periculo, via iucunda cum bono socio.*

§. IV.

De facilitate Scientiae Asceticae.

I. Ne autem forte scientiam hanc, cuius praestantiam haecenus descripsi, propter commune axioma, quod pulchrum difficile esse dicitur, arduam nimis atque incertam esse arbitretur, non modicum ad illius certitudinem augendam conducet, si eandem etiam facillimam praestantiam, id quod triplici potissimum argumento praestantiam.

II. Primum ex ipso naturali impulsu: quid enim

cuiquam accidere solet, quàm id, ad quod agendum ipsemet
toto desiderii impetu fertur? ad quid autem magis inclina-
tur, & impellitur homo, quàm ut finem suum ultimum, in cu-
jus possessione, tota felicitas sua consistit, assequatur, atque
adeò magis ac magis semper eidem conjungi satagens, majo-
res quotidie in perfectionis studio progressus faciat? Ita sanè
S. Laurentius Justin. in præm. de grad. perfect. testatur di-
cens: *Hominis proprium est, ut semper proficere appetat, & nun-
quam ab inquisitione torpescat, & ad huiusmodi sollicitudinem
proficiendi naturali impulsu ducitur, & ad hoc est conditus, ut
postiora semper concupiscens perveniat aliquando ad id, quo nihil
est melius, quod est ipse DEVS.*

III. Secundo id ipsum probatur ex objecto scientiæ
Asceticæ, quod est ipsa perfectio seu caritas DEI, quæ per
mandatorum DEI observationem & amoris inordinati erga
res creatas abnegationem præcipuè demonstratur; quid autem
in hoc difficile censeretur? Fingatur Juvenis, qui in-
ordinato fœdissima & leprosa Æthyopiæ amore accensus
innumeros ex ejus consuetudine morbos contraxerit, simul-
que jacturam opum, famæ, sanitatis, & ipsius propemodum
vitæ fecerit; cujus proinde Rex aliquis potentissimus miser-
tus Filiam suam nobilissimam & pulcherrimam in Sponsam
offerat, cum certissimo promisso, quòd eidem sanitatem, opes,
famam cum norabili augmento restituere, æternumque felici-
tatem efficere velit, modo amoris Æthyopiæ renunciet; quis
huic Juveni difficile futurum crederet, amorem suum ab Æ-
thyopiæ fœdissima in Virginem pulcherrimam transferre?
quidni ergo & Homini cuivis facillimum credatur, amorem
suum à vilissimis & falsam speciem pulchritudinis referenti-
bus creaturis in ipsam pulcherrimam, & omnia bona secun-
dum Deitatem transferre? ut adeò meritò Wido de
tranquill. animi c. 2. dixerit: *Facile est iter ad DEVM, quo-
niam exonerando iter; esset autem grave, si onerando iratur.*
Sed nec ipsa mandata ejus gravia sunt, teste S. Joanne 1. c. 5.
quin porius jugum ejus suave & leve tam ob auxiliantis gra-
tiae efficaciam; tum ob promissi præmii magnitudinem; tum
ob consiliorum Evangelicorum impedimenta remouentium
cooperationem; sicut enim volucris, cum utramque habeat
aliam, facile se per aërem librat; quæ tamen si unam tantum
habe-

haberet, difficulter se à terra elevaret, cum sola sit omnia
 rius, quam subsidium; ita qui sola statuit servare præcepta
 eum magna difficultate se, suamque mentem ad celestia
 tollit, atque in perpetuo labendi periculo versabitur; ita
 verò, qui & præcepta & consilia Evangelica servare delectatur.

IV. Tertiò id ipsum exemplum secularium præceptum
 & parum interdum profuturas scientias cum magna voluntate
 te addiscentium, aut vanas voluptates, honoresque sectantur
 tium probat; quem enim ambitiosum, ait S. Bernardus
 341. ad Monach. vidimus aliquando contentum ad præcepta
 rabus ad alias non anhelare? sic & curiosi cuiusque non
 tur oculus visu, nec auris impletur auditu. Quid? eorum
 avaritia serviunt, aut amatores sunt voluptatum. Sectantur
 sectantur Hominum laudes, nonne & ipsorum insatiabilis
 deria arguunt nos negligentia ac tepiditate? Pudeat
 ritualium nos honorum minus cupidos inveniri. Erubescit
 ma conversa ad Dominum, minori affectu sectari, quam
 quam iniquitatem antea sectaretur. Est enim causa
 similis. Stipendium quippe peccati mors, fructus autem
 vita aeterna: Pudeat proinde negligentius nunc in vita
 prius in mortem ire, & minore studio salutis inquirere
 perditionis augmentum.

V. Neque terrere debent tot præcepta ab Ascetica
 tia præscribi solita; nam ut prudenter quidam illustri-
 mus Asceta dixit, quæcunque artes, cum docentur, præ-
 servationum apparatu indigent, ut ab humano ingenio
 cipiantur; postea autem cum in praxin venerint, pulcherrime
 rarefcunt, ut præter diligentiam & constantiam vitæ
 post DEI faventis clementiam desiderare possis. Fortassis
 in certum opus resolutio brevi tempore omnia ab-
 perumpit. Quæ non capit intellectus, experientia certificat.

OS (? o ?) SO
 9